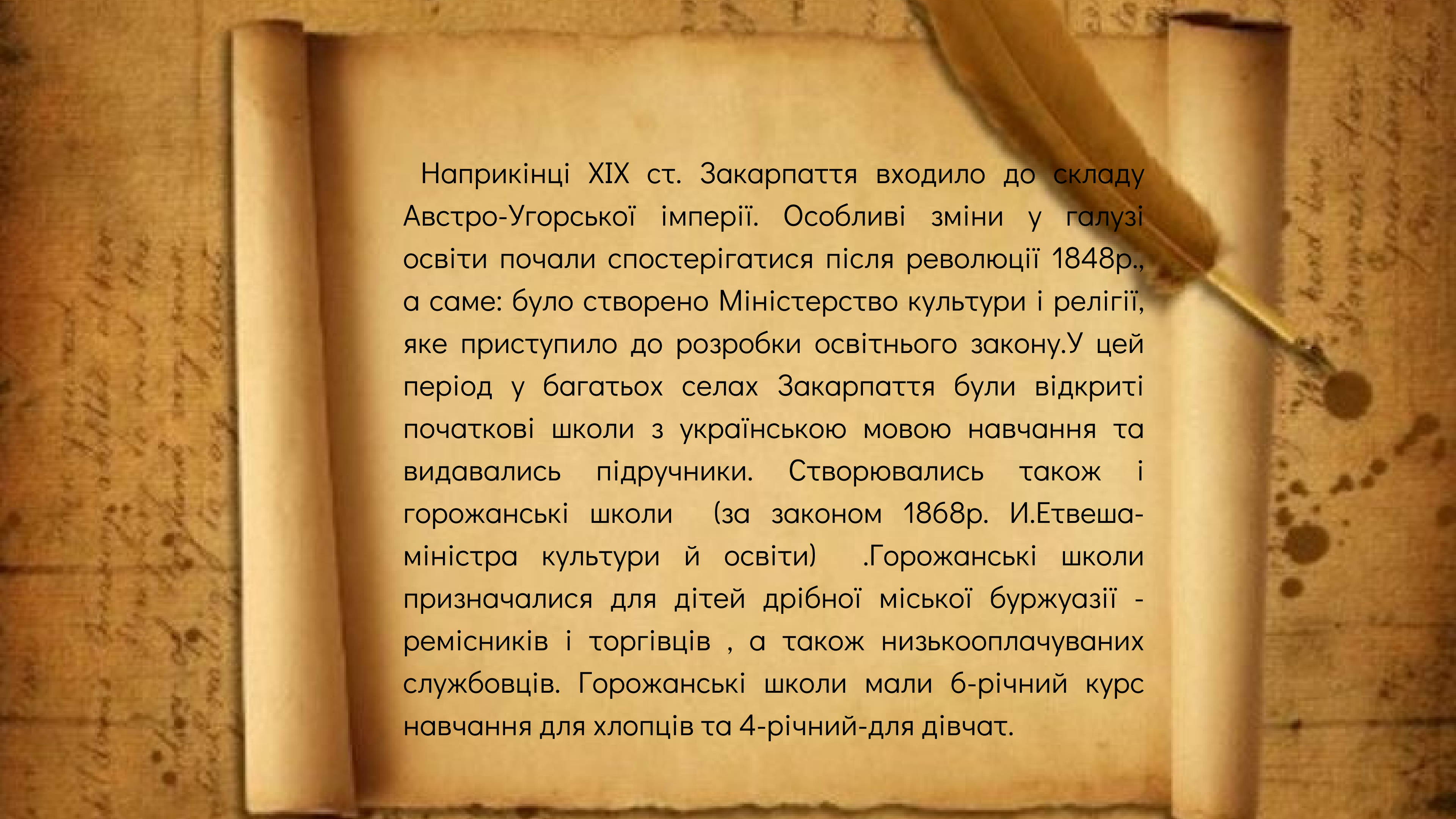
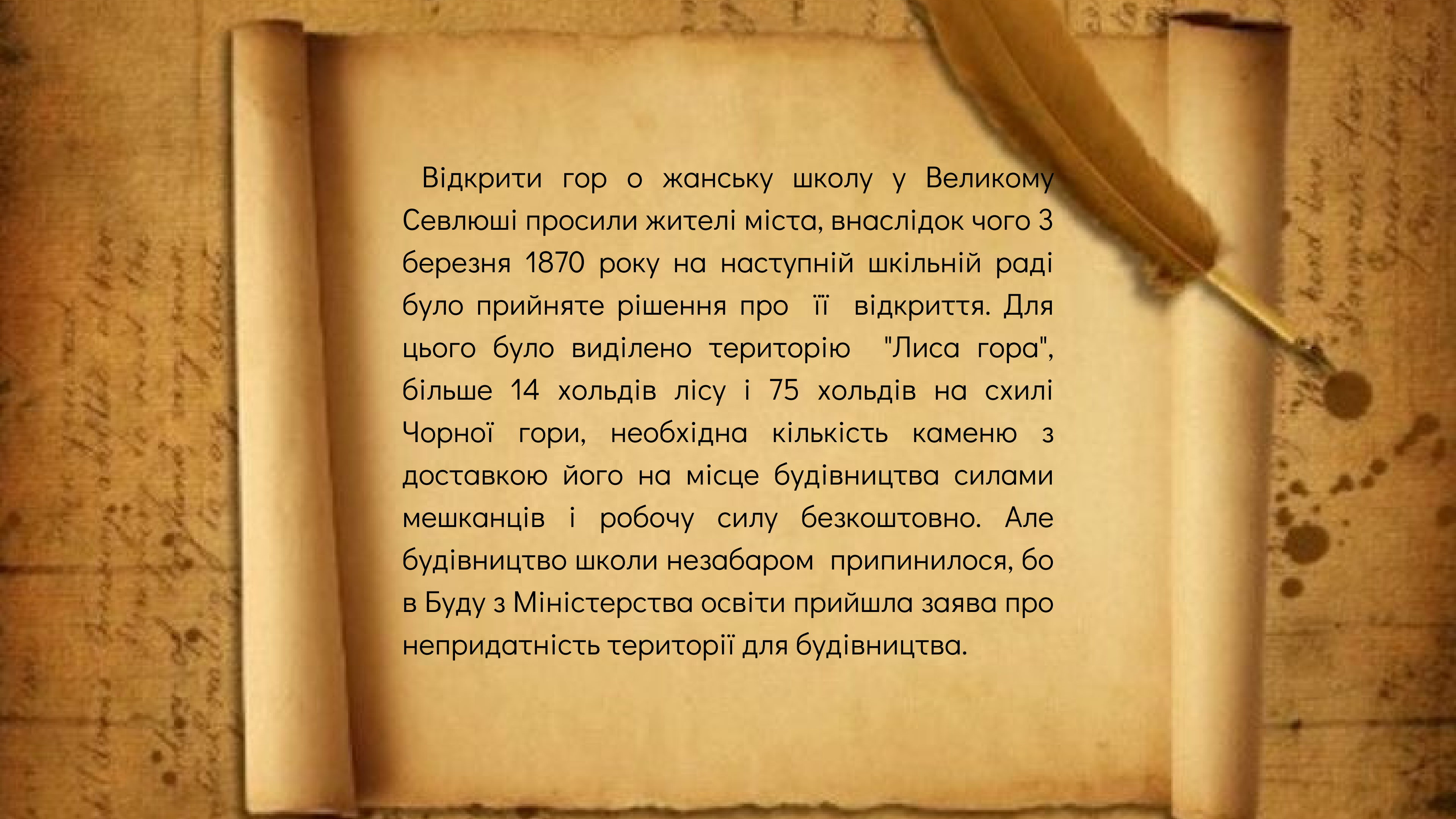
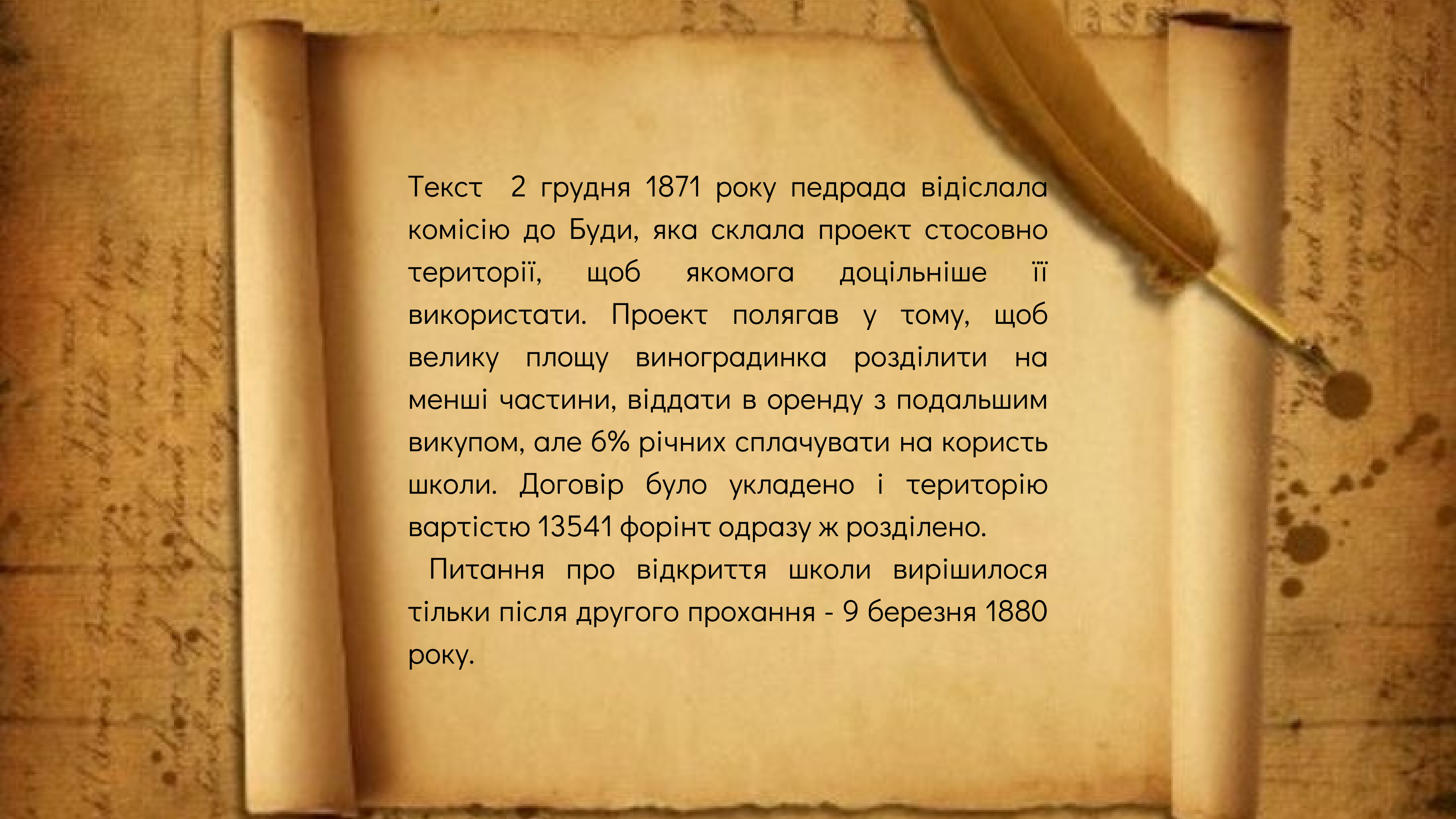

Наприкінці XIX ст. Закарпаття входило до складу Австро-Угорської імперії. Особливі зміни у галузі освіти почали спостерігатися після революції 1848р., а саме: було створено Міністерство культури і релігії, яке приступило до розробки освітнього закону. У цей період у багатьох селах Закарпаття були відкриті початкові школи з українською мовою навчання та видавались підручники. Створювались також і горожанські школи (за законом 1868р. І.Етвеша-міністра культури й освіти). Горожанські школи призначались для дітей дрібної міської буржуазії - ремісників і торговців, а також низькооплачуваних службовців. Горожанські школи мали 6-річний курс навчання для хлопців та 4-річний-для дівчат.

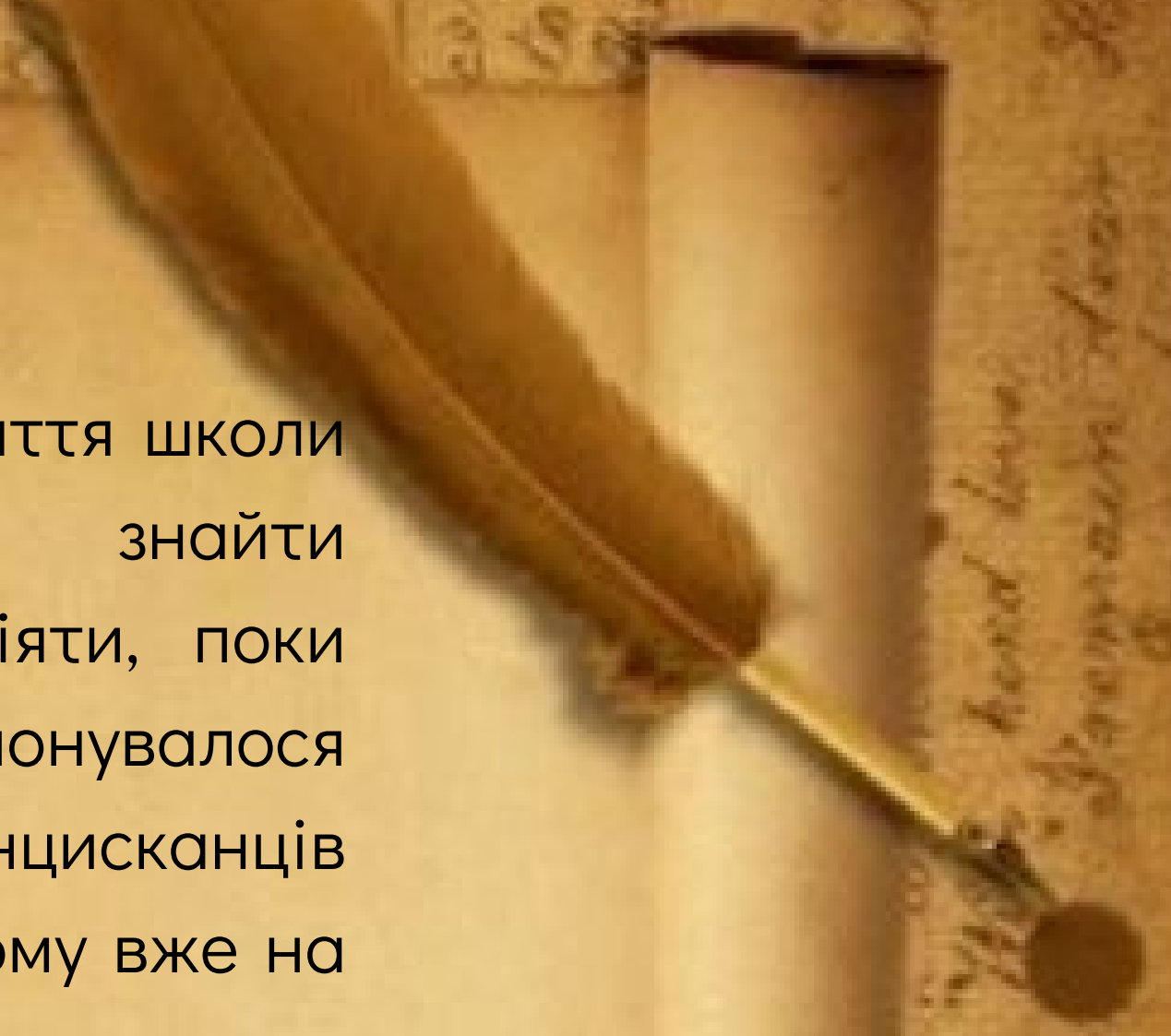

Відкрити гор о жанську школу у Великому Севлюші просили жителі міста, внаслідок чого 3 березня 1870 року на наступній шкільній раді було прийняте рішення про її відкриття. Для цього було виділено територію "Лиса гора", більше 14 хольдів лісу і 75 хольдів на схилі Чорної гори, необхідна кількість каменю з доставкою його на місце будівництва силами мешканців і робочу силу безкоштовно. Але будівництво школи незабаром припинилося, бо в Буду з Міністерства освіти прийшла заява про непридатність території для будівництва.

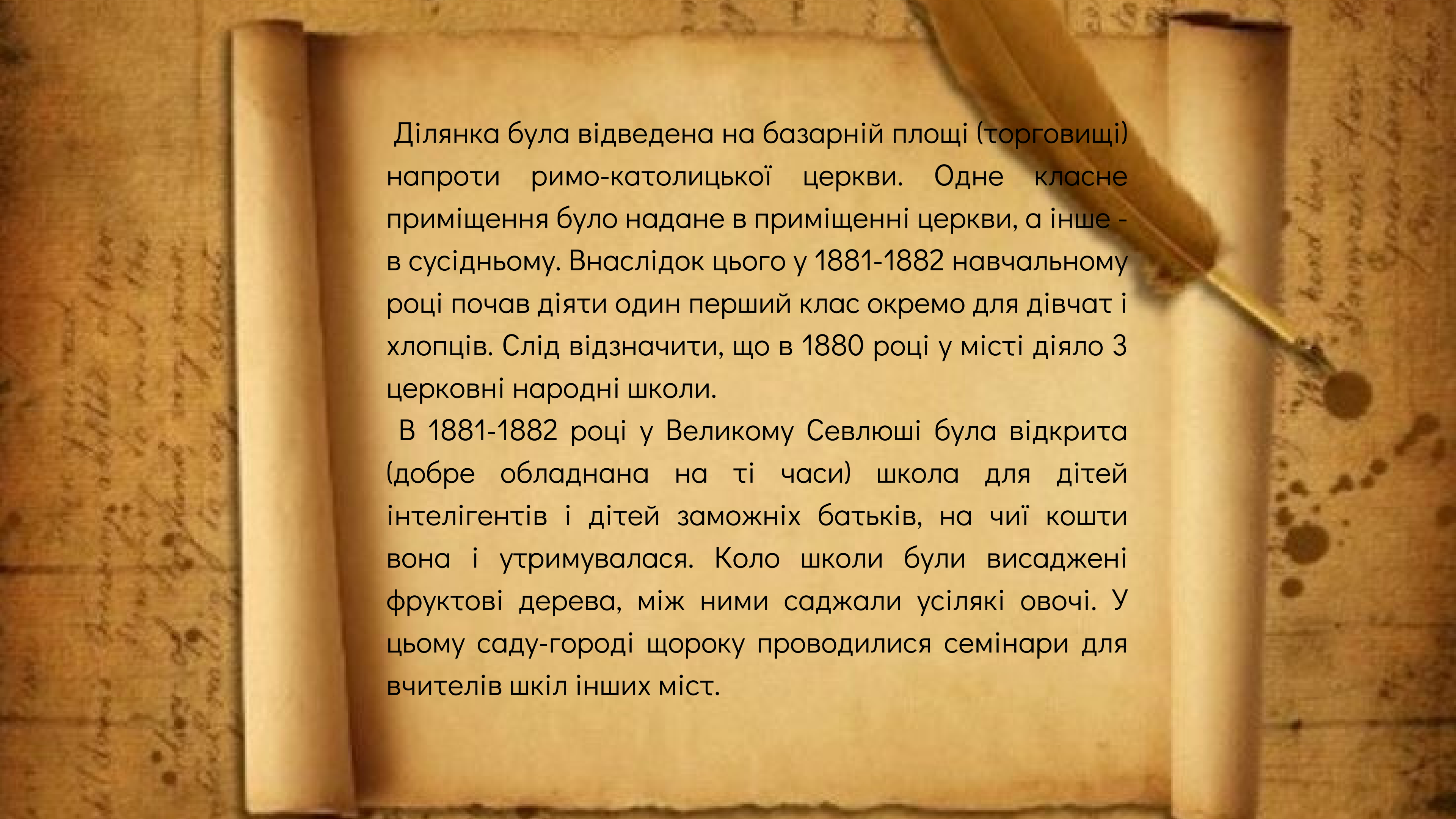

Текст 2 грудня 1871 року педрада відіслала комісію до Буди, яка склала проект стосовно території, щоб якомога доцільніше її використати. Проект полягав у тому, щоб велику площу виноградника розділити на менші частини, віддати в оренду з подальшим викупом, але 6% річних сплачувати на користь школи. Договір було укладено і територію вартістю 13541 форінт одразу ж розділено.

Питання про відкриття школи вирішилося тільки після другого прохання - 9 березня 1880 року.

A quill pen with a dark, textured body and a light-colored, pointed nib rests diagonally across the right side of the scroll. The scroll is unrolled, revealing a blank, aged, yellowish-brown surface. The background is a textured, brownish-gold surface with faint, illegible handwritten text in a cursive script.

Після отримання дозволу на відкриття школи найважчим завданням було знайти приміщення, де вона могла б діяти, поки триватиме будівництво. Пропонувалося розмістити її в монастирі францисканців (колишнє приміщення музею), в якому вже на протязі декількох років жив усього один монах. Враховуючи це, жителі звернулися до настоятеля з проханням дати в оренду для школи три придатних приміщення, але Семен Пажицький (настоятель) відмовив, хоча для приватних осіб здавав приміщення без відмов.

Ділянка була відведена на базарній площі (торговищі) напроти римо-католицької церкви. Одне класне приміщення було надане в приміщенні церкви, а інше - в сусідньому. Внаслідок цього у 1881-1882 навчальному році почав діяти один перший клас окремо для дівчат і хлопців. Слід відзначити, що в 1880 році у місті діяло 3 церковні народні школи.

В 1881-1882 році у Великому Севлюші була відкрита (добре обладнана на ті часи) школа для дітей інтелігентів і дітей заможних батьків, на чиї кошти вона і утримувалася. Коло школи були висаджені фруктові дерева, між ними саджали усілякі овочі. У цьому саду-городі щороку проводилися семінари для вчителів шкіл інших міст.

В 1883-84 навчальному році було відкрито факультет рукоділля.

У 1884 році до Будапешту повезли ручну роботу, на якій було зображено карту Виноградова. Відкривали різні гуртки при школі, щоб її не закрили.

У 1899 році у школі вивчали історію, географію, психологію, природознавчий і гуманітарний напрямки мали предмети, які викладалися.

У 1897 - 1898 році в школі відкрито факультет латинської мови.

Директори Горожанської школи з
1881 до 1902 р.

1881-1885 н.р.-Ланг Мігай

1885-1886 н.р. - Ердеї Йожеф

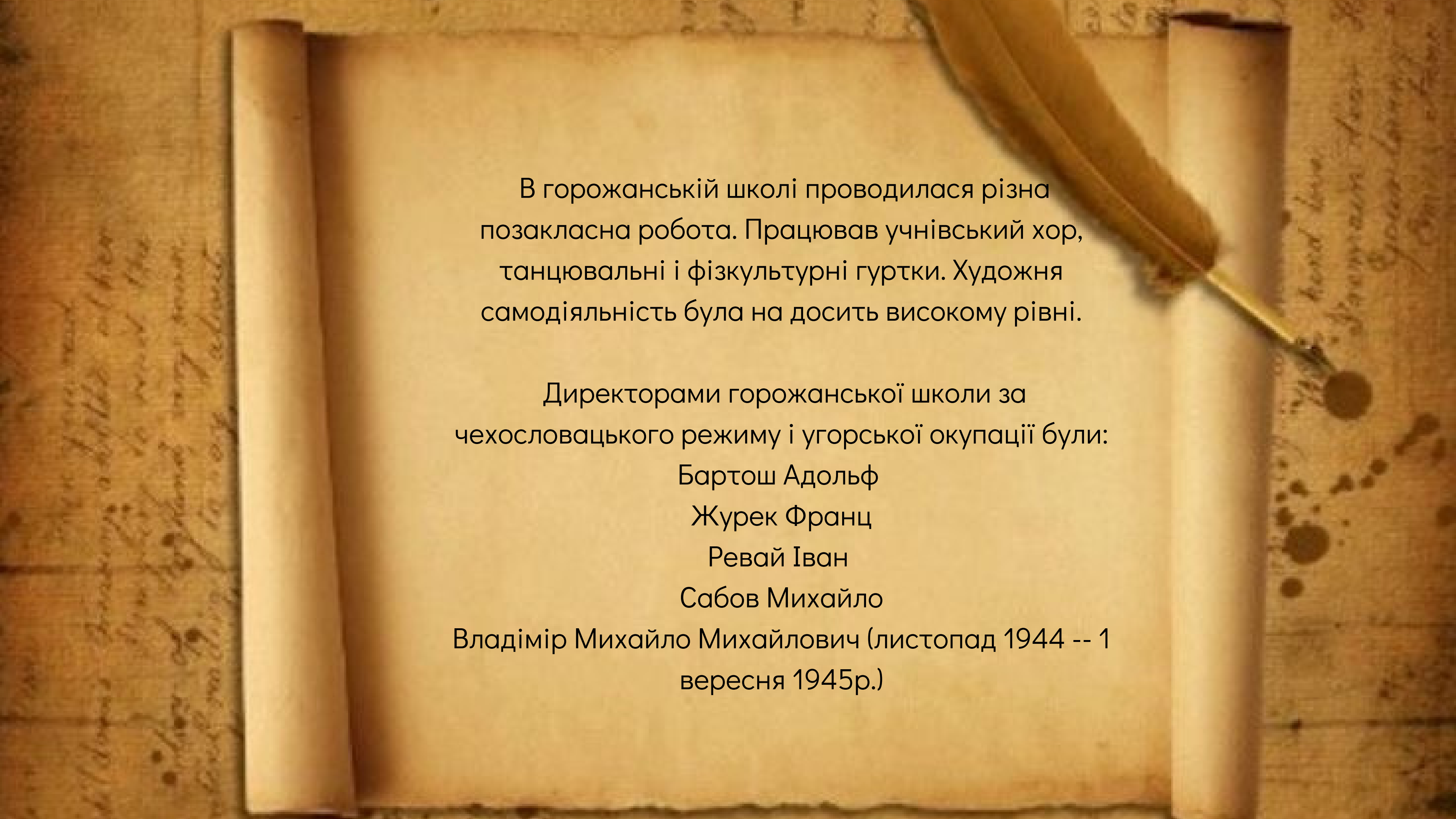
1886-1896 н.р. - Бороньої Дюло

1896-1902 н.р. - Керекеш Шандор

Діти в школі були поділені за
релігійною ознакою: реформатори,
римо-католики, греко-католики.

В 1903 - 1905 році, після пожежі було побудовано нове приміщення, в якому до 1 вересня 1945 року школа працювала як горожанська.

Горожанська школа давала учням міцні знання і учні, які закінчили її, були всебічно розвинуті. Особлива увага за періоду чехословацького режиму зверталася на такі предмети як малювання, співи, фізкультура і ручна праця. Предмети були такі ж як і в середній школі, і ще вивчали релігіознавство, чеську мову і горожанську науку. Математика поділялася на два предмети - числення і геометрія. Оцінювання знань було п'ятибальне, тільки з оборотними значеннями. Найкращою оцінкою була одиниця .

В горожанській школі проводилася різна позакласна робота. Працював учнівський хор, танцювальні і фізкультурні гуртки. Художня самодіяльність була на досить високому рівні.

Директорами горожанської школи за чехословацького режиму і угорської окупації були:

Бартош Адольф

Журек Франц

Ревай Іван

Сабов Михайло

Владімір Михайло Михайлович (листопад 1944 -- 1 вересня 1945р.)

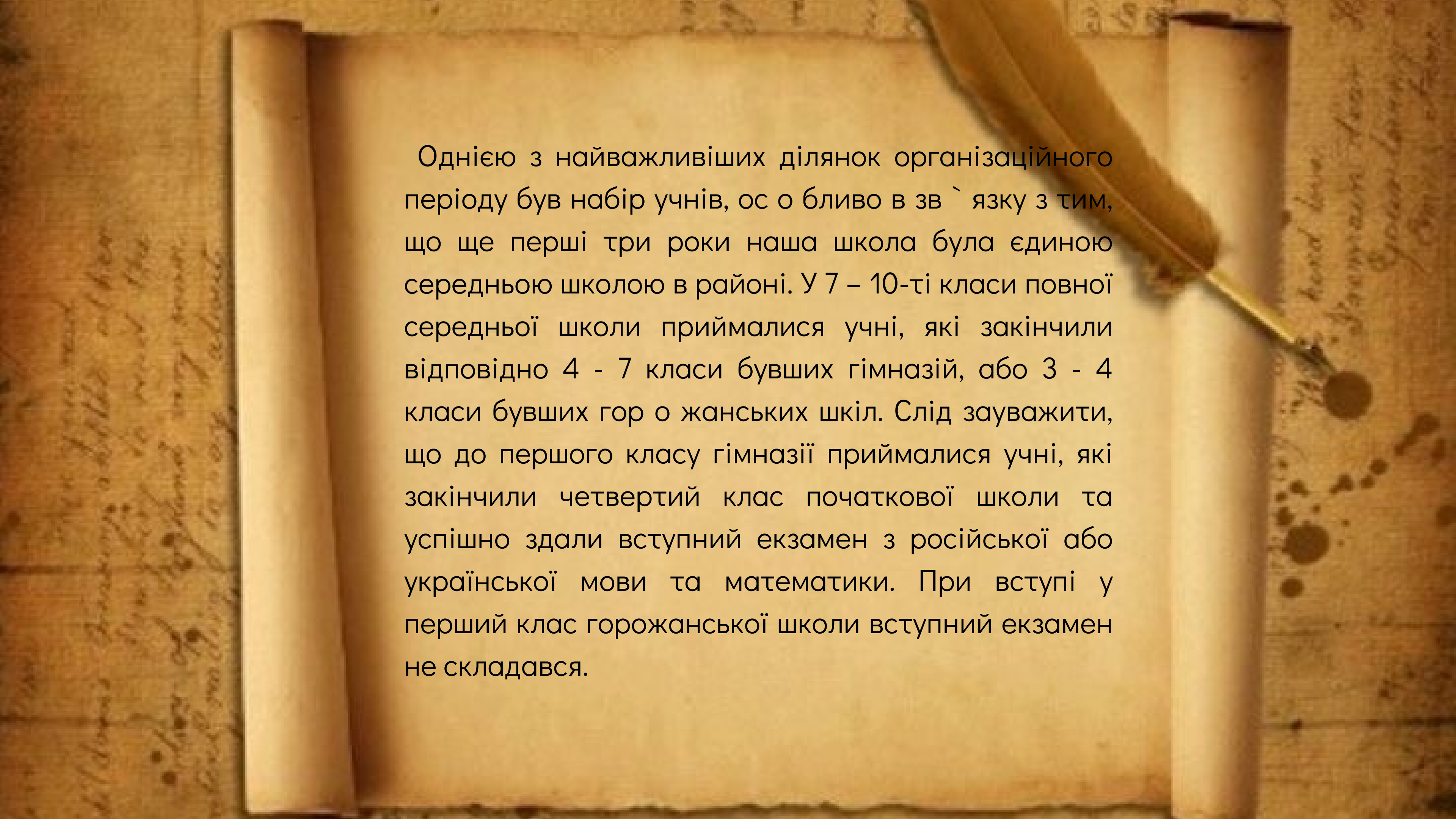
До приходу радянської влади на Закарпаття
горожанська школа складалася з 4-х класів і одного
підготовчого, в яких навчалось до 350 учнів.

В 1944 - 1945 навчальному році було 4 класи, з
кожного по три паралельних, в яких навчалось 230
учнів.

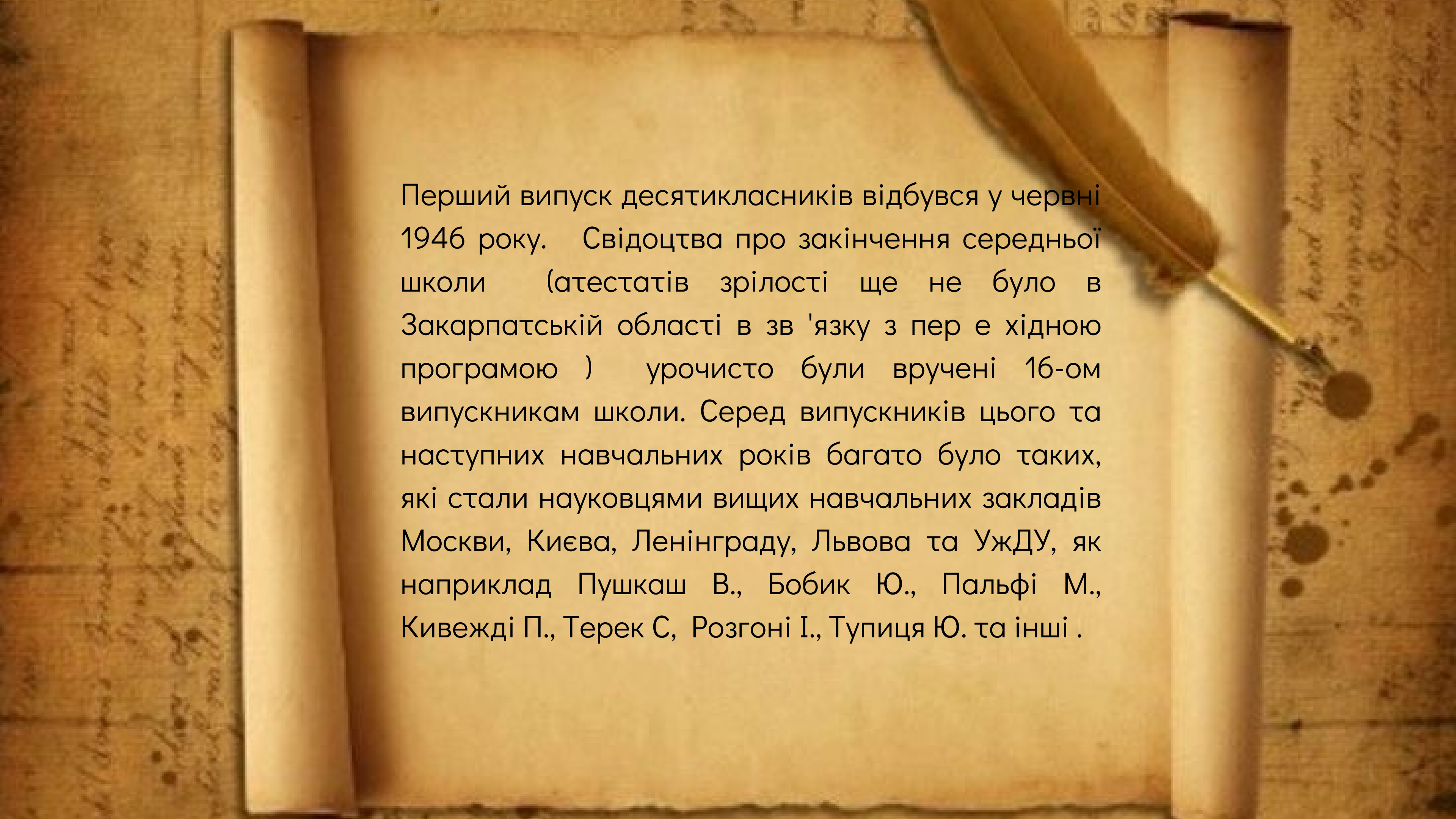
Уповноважений Народної Ради Закарпатської України
по освіті Керга І.Ю. у серпні 1945р. доручив Оласу
Івану Юрійовичу (до того працював у 1944-1945н.р.
заступником директора Хустської державної реальної
гімназії) організувати повну середню школу на базі
бувшої горожанської (неповносередньої) школи в
м.Севлюші. Директором бувшої горожанської школи
1944-1945 н.р. працював вчитель Владімір М. М.(в
наступні роки аж до виходу на пенсію у 1974р.
працював головним редактором угорської щоденної
газети ((Карпаті ігоз сов " у м. Ужгороді).

Багато труднощів на початку 1945-1946 н.р. прийшлося перебороти особливо із-за браку вчителів-спеціалістів з різних навчальних предметів. Дійову допомогу у цій справі надало Міністерство шкільної та Народної Освіти УРСР, яке через уповноваженого Народної Ради Закарпатської України по народній освіті забезпечило педагогічними кадрами різних спеціальностей. Протягом серпня - жовтня 1945 року у школу прибуло 16 вчителів із східних областей Радянської України. Таким чином вже на початку 1945-1946 н.р. почали працювати всі десять класів повної середньої школи з 280 учнями та 26 педагогами (дані про вчителів та учнів неточні так як архів школи було здано в райВНО, а дальша його доля для нас невідома).

На початку 1945-1946 н.р. та протягом наступних чотирьох навчальних років приходилося займатися не тільки педагогічною, але й організаційно-господарською роботою, як ,наприклад, ремонт школи та обладнання (при повній нестачі відповідних матеріалів), організацією житла, опалення, харчування вчителів, особливо тих , хто прибув із східних областей; організацією шкільних буфетів(при наявності карткової системи на продукти харчування) та гуртожитку для сільських учнів, створення та поповнення навчальних кабінетів. У здійсненні всіх цих заходів дирекція та педколектив одержували від батьківської громадськості (першим головою батьківського комітету було обрано підполковника танкової частини Єфремова Ф.П.- ветеран війни і праці)відчутну допомогу.

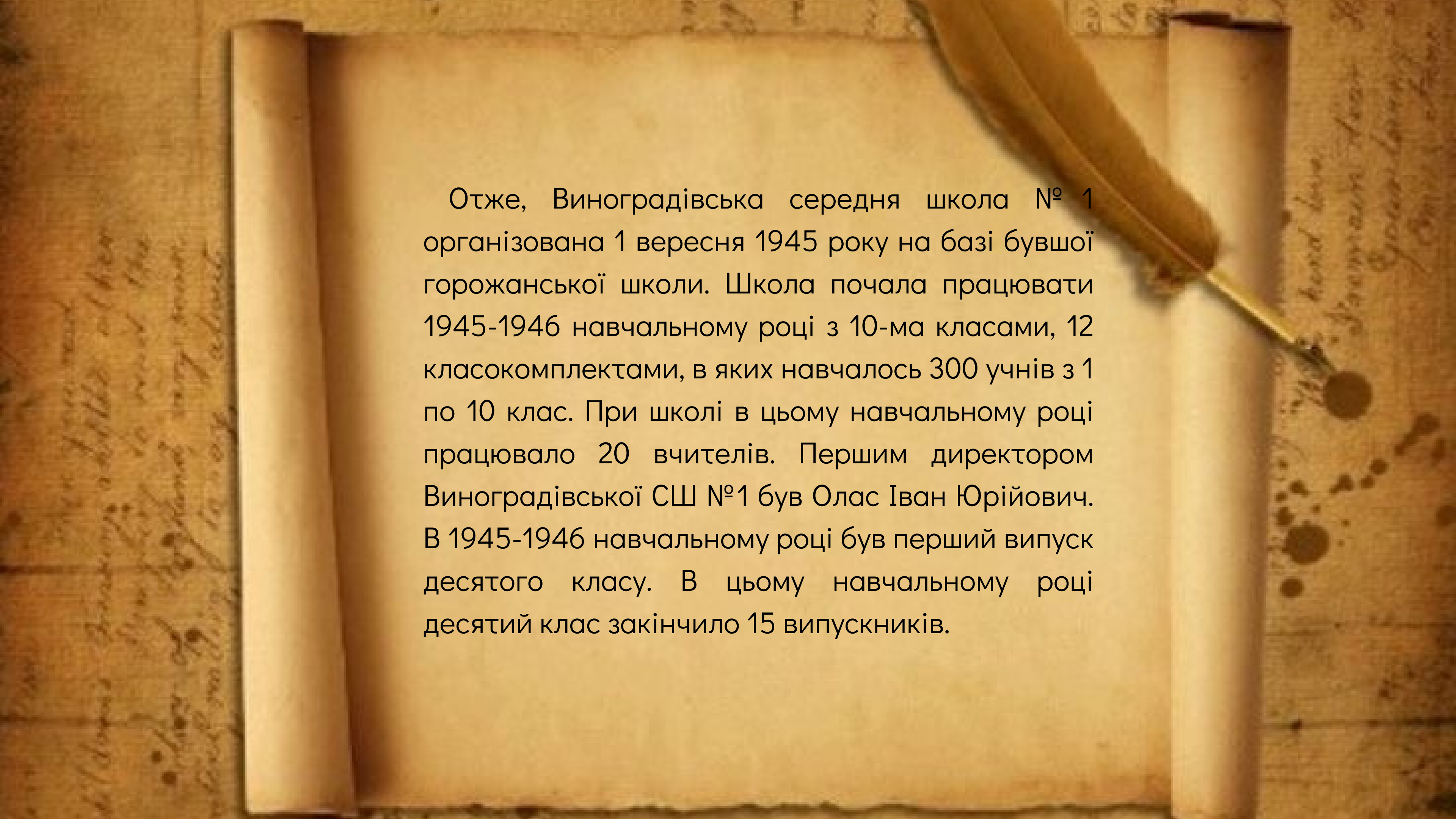

Однією з найважливіших ділянок організаційного періоду був набір учнів, особливо в зв'язку з тим, що ще перші три роки наша школа була єдиною середньою школою в районі. У 7 – 10-ті класи повної середньої школи приймалися учні, які закінчили відповідно 4 - 7 класи бувших гімназій, або 3 - 4 класи бувших чоловічих шкіл. Слід зауважити, що до першого класу гімназії приймалися учні, які закінчили четвертий клас початкової школи та успішно здали вступний екзамен з російської або української мови та математики. При вступі у перший клас чоловічої школи вступний екзамен не складався.

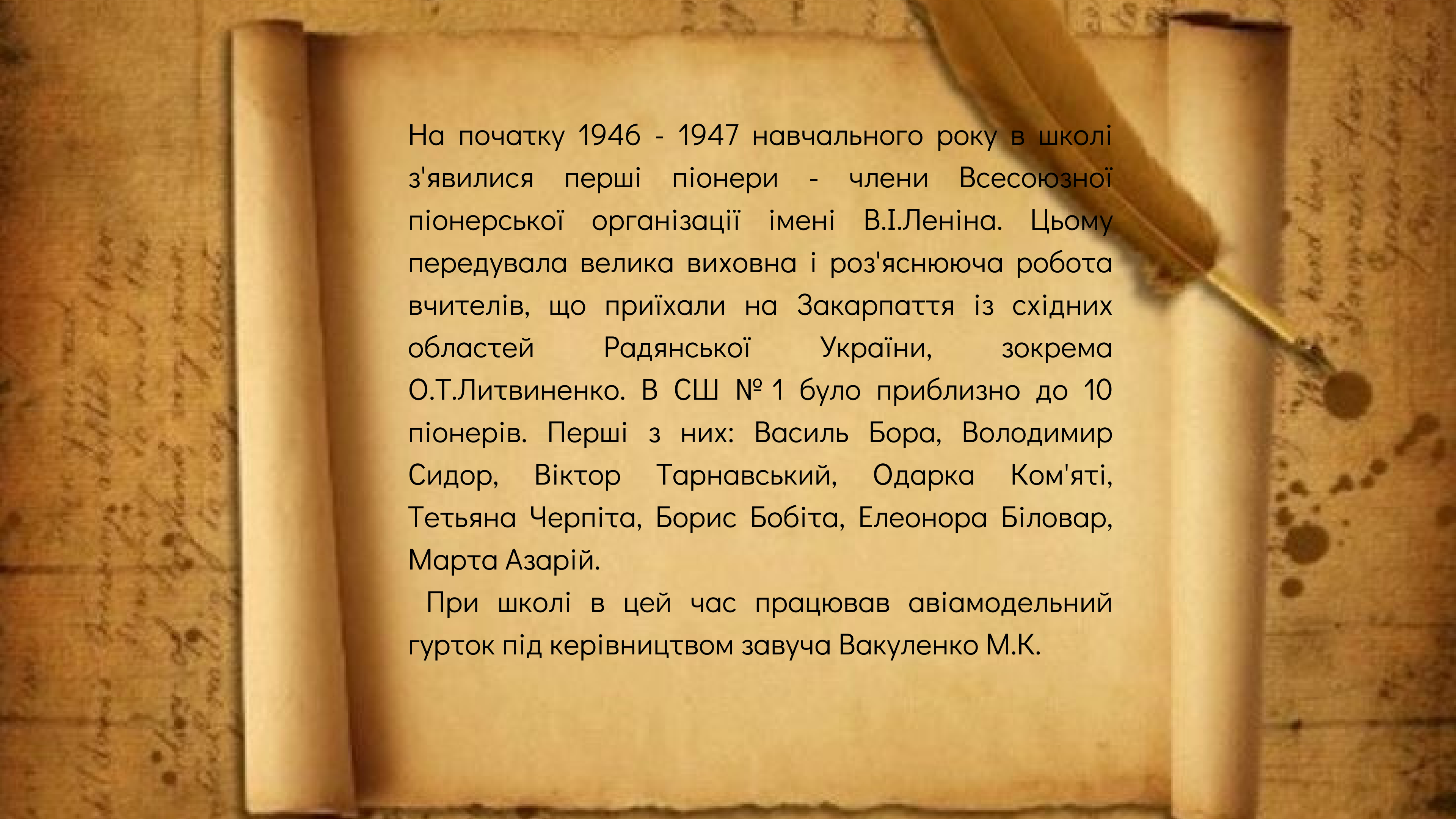

Перший випуск десятикласників відбувся у червні 1946 року. Свідчення про закінчення середньої школи (атестатів зрілості ще не було в Закарпатській області в зв'язку з перехідною програмою) урочисто були вручені 16-ом випускникам школи. Серед випускників цього та наступних навчальних років багато було таких, які стали науковцями вищих навчальних закладів Москви, Києва, Ленінграду, Львова та УжДУ, як наприклад Пушкеш В., Бобик Ю., Пальфі М., Кивежді П., Терек С, Розгоні І., Тупиця Ю. та інші.

Поряд з цим слід відмітити, що неабиякої шкоди народній освіті було причинено сатрапами Сталіна - Берії в 1945- 1953-ті роки. В цей період по всій області було заарештовно багато учнів середніх шкіл, профтехучилищ та студентів УжДУ як "ворогів народу". Без суду та слідства були заслані на Колиму у 1946-1949 р. відмінники навчання 9-10х класів Боршош, Такей, Удічка та деякі інші. Так, наприклад: учень 10-го класу Удічка із Королева був заарештований тільки за те, що у його власній бібліотеці знаходився "Кобзар" Т.Г.Шевченка Львівського видання. Тільки деякі з репресованих вижили та після 5-10 років перебування в концтаборах Сибіру на основі амністії після смерті Сталіна повернулися додому та змогли продовжити навчання.

Отже, Виноградівська середня школа № 1 організована 1 вересня 1945 року на базі бувшої горожанської школи. Школа почала працювати 1945-1946 навчальному році з 10-ма класами, 12 класокомплектами, в яких навчалось 300 учнів з 1 по 10 клас. При школі в цьому навчальному році працювало 20 вчителів. Першим директором Виноградівської СШ №1 був Олас Іван Юрійович. В 1945-1946 навчальному році був перший випуск десятого класу. В цьому навчальному році десятий клас закінчило 15 випускників.

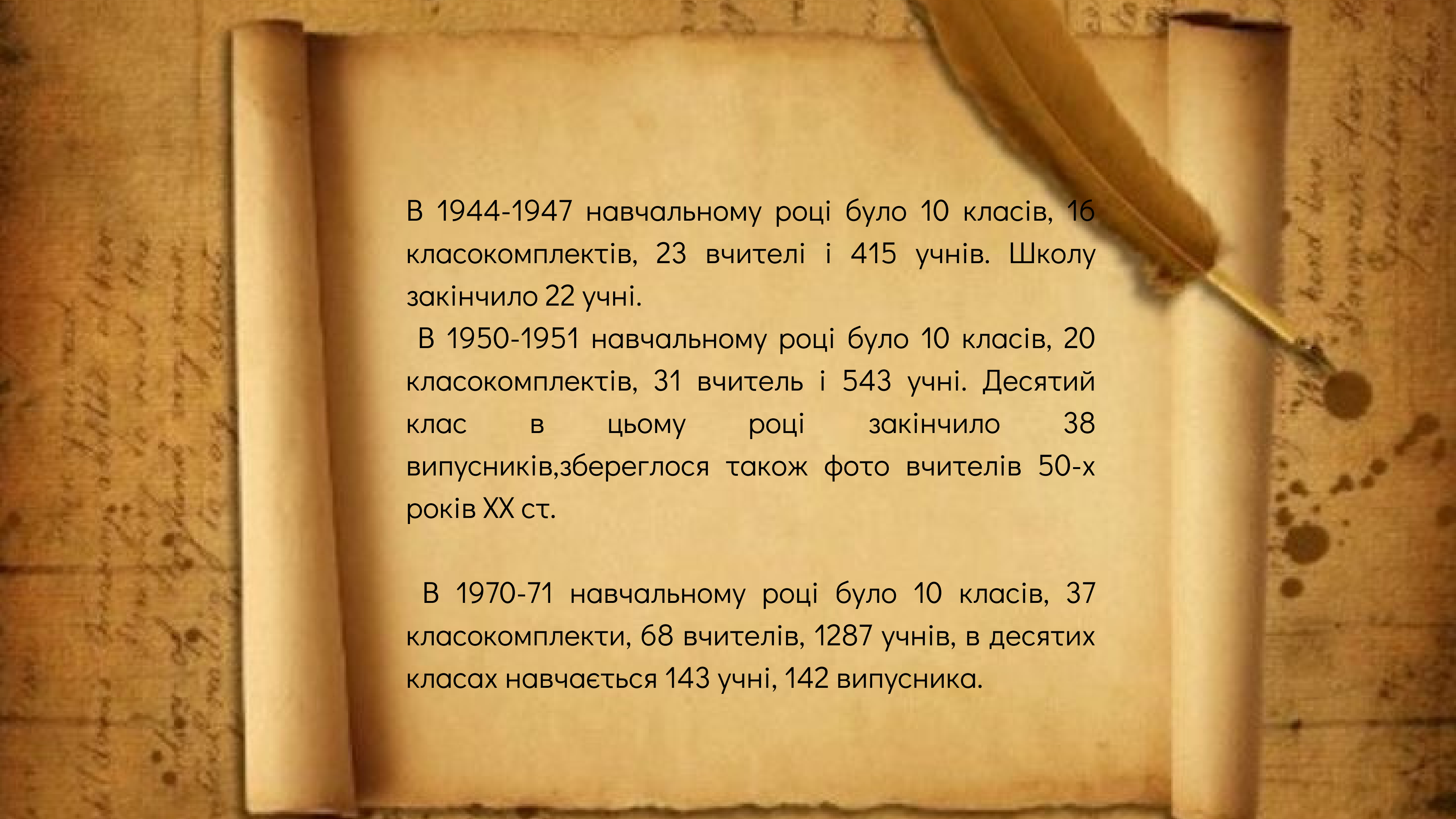
На початку 1946 - 1947 навчального року в школі з'явилися перші піонери - члени Всесоюзної піонерської організації імені В.І.Леніна. Цьому передувала велика виховна і роз'яснююча робота вчителів, що приїхали на Закарпаття із східних областей Радянської України, зокрема О.Т.Литвиненко. В СШ № 1 було приблизно до 10 піонерів. Перші з них: Василь Бора, Володимир Сидор, Віктор Тарнавський, Одарка Ком'яті, Тетяна Черпіта, Борис Бобіта, Елеонора Біловар, Марта Азарій.

При школі в цей час працював авіамодельний гурток під керівництвом завуча Вакуленко М.К.

В 1971 -1972 н.р. - дружина нагороджена Почесною стрічкою ЦК ВЛКСМ.

Піонери та жовтенята збирали кошти для дітей В`єтнаму і закупили дитячі іграшки та шкільне приладдя, за що одержали лист-подяку від посольства В`єтнаму в СРСР.

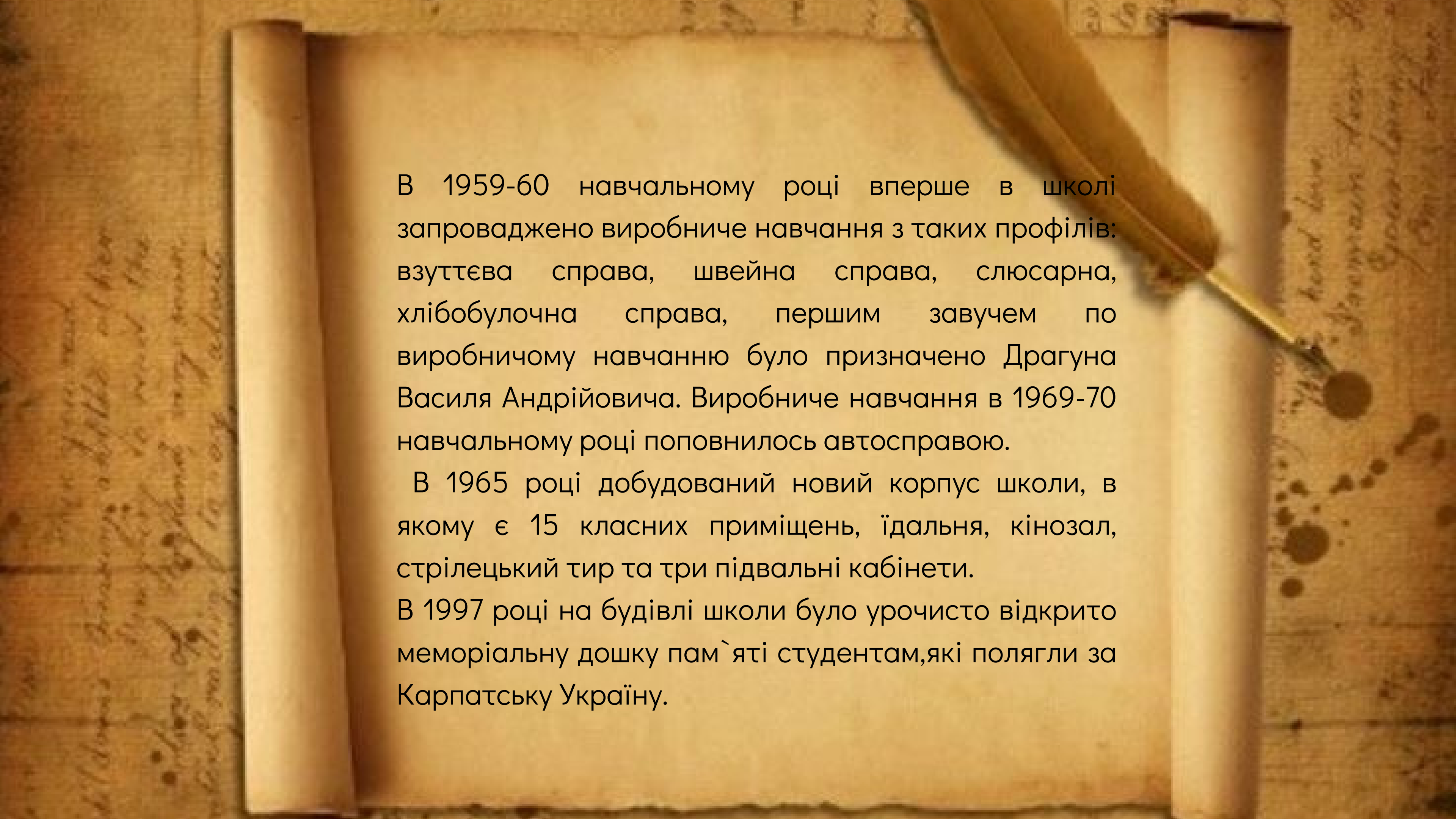
На пришкільній ділянці піонери посадили 20 фруктових дерев, збирали макулатуру в фонд Миру та металобрухт. Допомогали колгоспам, брали участь у міському параді жовтєнятських військ, у святі строю і пісні, у Першотравневих демонстраціях.

An open book with a quill pen resting on the right page. The pages are aged and yellowed. The background shows the binding and the edges of the pages.

В 1944-1947 навчальному році було 10 класів, 16 класокомплектів, 23 вчителі і 415 учнів. Школу закінчило 22 учні.

В 1950-1951 навчальному році було 10 класів, 20 класокомплектів, 31 вчитель і 543 учні. Десятий клас в цьому році закінчило 38 випусників, збереглося також фото вчителів 50-х років ХХ ст.

В 1970-71 навчальному році було 10 класів, 37 класокомплекти, 68 вчителів, 1287 учнів, в десятих класах навчається 143 учні, 142 випусника.

В 1959-60 навчальному році вперше в школі запроваджено виробниче навчання з таких профілів: взуттєва справа, швейна справа, слюсарна, хлібобулочна справа, першим завучем по виробничому навчанню було призначено Драгуна Василя Андрійовича. Виробниче навчання в 1969-70 навчальному році поповнилось автосправою.

В 1965 році добудований новий корпус школи, в якому є 15 класних приміщень, їдальня, кінозал, стрілецький тир та три підвальні кабінети.

В 1997 році на будівлі школи було урочисто відкрито меморіальну дошку пам'яті студентам, які полягли за Карпатську Україну.

Директори Виноградівської середньої школи №1 з часу
заснування

1. Олас Іван Юрійович
01.09.1945-01.11.1950

"Заслужений вчитель УРСР" вчитель французької мови,
медаль Макаренка

2. Моцний Микола Андрійович
01.11.1950-01.09.1952
Вчитель географії

3. Тригуб Микола Васильович
01.09.1952-01.09.1953
Вчитель математики

4. Годьмаш Михайло Іванович
01.09.1953-20.08.1956

Відмінник народної освіти УРСР, вчитель історії

5. Бора Михайло Андрійович

20.08.1956-24.10.1964

Відмінник народної освіти УРСР, вчитель
історії

6. Орос Августин Андрійович

24.10.1964-01.12.1971

Відмінник народної освіти УРСР, вчитель
історії

7. Бобик Іван Юрійович

01.12.1971-07.07.1983

Вчитель історії, делегат II з'їзду вчителів
України 1959, відмінник народної освіти
УРСР, медаль "За трудову доблесть".

8. Свида Ганна Іллівна

07.07.1983-01.01.1989

Вчитель російської мови та літератури

9.Брайляк Християн Матвійович

30.11.1988- обраний трудовим колективом, з

02.01.1989 до 2010 - директор СШ №1

Вчитель математики делегат Всесоюзного з'їзду
працівників освіти (1988)

Делегат І з'їзду педагогічних працівників України
(1992), відмінник народної освіти УРСР, відмінник
освіти України, греко-католицький священник

10.Балаж Віра Павлівна

2010-2021

Вчитель математики, старший вчитель,
нагороджена грамотами Міністерства освіти,
Міської та Обласної рад.